

Fredericia, den 5. juli 2018

Vedr. høring over udkast til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder, bekendtgørelse om afgrænsning af ID15-områder samt bekendtgørelse om udskydelse af indsatsbehov.
Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til bekendtgørelserne, Jeres J.nr. 18-1261-000006.

Indledning

Som vi gentagne gange har nævnt, er vi meget imod, at der indføres obligatoriske krav om målrettede efterafgrøder. Et obligatorisk krav kræver en mere dybdegående dokumentation for, at indgrebet er nødvendigt, end der indtil nu er lagt frem. Hvis der ikke er en klar dokumentation for nødvendigheden af et obligatorisk krav, og indgrebet desuden foretages uden kompensation, er der tale om ekspropriation i strid med ejendomsrettens ukrænkelighed, jf. bl.a. Grundlovens § 73.

Bemærkninger

Overordnet set mener vi, at ordningen med de målrettede efterafgrøder er gjort unødvendigt bureaukratisk og uigennemskuelig. Grundvandet er i en god tilstand, og der har siden VMP I været en positiv nedadgående tendens for eksempelvis nitratkoncentrationen i den del af grundvandet, hvor der måles nitrat.

Med Landbrugspakken blev det stillet os i udsigt, at der ville ske et paradigmeskifte i reguleringen af landbruget, men i stedet kommer der flere og flere modelberegnedes tiltag, der gør reguleringen af dansk landbrug endnu mere bureaukratisk og uigennemskuelig.

Som vi ser det, betyder en målrettet regulering, at der foretages målinger og der reguleres på baggrund af faktuel viden og ikke modelberegnedes indsatser. Det er flere gange påvist, at modellerne der anvendes, ikke afspejler den virkelighed, der er derude, når der foretages faktiske målinger i modelområdet. Vi er derfor skeptiske, når der udstedes ordninger, som med de målrettede efterafgrøder, der er baseret på skrivebordsudregninger. Det er ikke holdbart at finde og løse teoretiske udfordringer i vandmiljøet igennem modelberegninger, hvor tesen fortsat ikke kan bekræftes ude i virkeligheden.

Målrettede (obligatoriske) efterafgrøder som MFO-efterafgrøder

Bæredygtigt Landbrug har i tidligere høringer gjort opmærksom på, at et krav om obligatoriske efterafgrøder, selvfølgelig bør kunne opfyldes med et eventuelt overskud af efterafgrøder i den situation, at en bedrift ønsker at opfylde MFO-kravet udelukkende med efterafgrøder. I den situation har bedriften et overskud af efterafgrøder, fordi kravet til pligtige efterafgrøder er mindre end kravet til MFO-efterafgrøder, hvis MFO-kravet ønskes opfyldt udelukkende af efterafgrøder. Dette overskud bør kunne tælle med i opgørelsen af de obligatoriske målrettede efterafgrøder, særligt hvis MFO-efterafgrøderne anlægges indenfor et ID15-område, hvor det vurderes, at behovet for efterafgrøder ikke er opfyldt ved de frivillige efterafgrøder.

Til dette skal det også gentages, såfremt en bedrift bliver trukket i gødningskvote på grund af manglende efterafgrøder i et bestemt ID15-område, betyder det ikke nødvendigvis at det netop er i det pågældende ID15-område, der bliver sparet på gødningen. Det virker derfor helt ulogisk at et obligatorisk krav ikke kan opfyldes ved at etablere efterafgrøder et andet sted, end netop indenfor ID15-området. Hvis styrelsen er af

den opfattelse, at det er bydende nødvendigt, at have en reduceret gødningsmængde i ID15-områder, bør det jo netop være indenfor det areal, at et eventuelt træk i gødningskvoten bør ligge.

Tidligere har begrundelsen været, at MFO-efterafgrøder og frivillige efterafgrøder ikke kan puljes, fordi der i så fald ville være tale om dobbeltkompensation. Når vi taler om obligatoriske målrettede efterafgrøder uden kompensation kan der i sagens natur ikke være tale om dobbeltkompensation. Efter vi igennem tiden har spurgt ind til denne påståede dobbeltkompensation har styrelsen nu bragt en anden begrundelse i "Notat om høringssvar fra ekstern høring", vedr. J.nr 17-8097-000056. Begrundelsen er nu:

"[...]Da der skal sikres en miljøeffekt af de målrettede efterafgrøder er der ikke mulighed for at kombinere med andre efterafgrødeordninger[...]"

Dette virker selvmodsigende, når et træk i gødningskvoten netop ikke sikrer en miljøeffekt i netop det ID15-område, hvor det har været vurderet, at der skulle udlægges målrettede efterafgrøder. Etablering af efterafgrøder på et andet areal udenfor ID15-området vil således give mindst samme effekt som et træk i gødningskvoten.

Når MFO går ud på at sikre biodiversiteten, bør efterafgrøder – uanset hvilken ordning de etableres efter – kunne tælles med i opgørelsen over de 5 % MFO-arealer, der kræves på en bedrift. På de bedrifter hvor man vælger at opfylde hele MFO kravet med efterafgrøder, er der et overskud af MFO efterafgrøder i forhold til de pligtige efterafgrøder, dette overskud bør kunne medregnes som obligatoriske målrettede efterafgrøder. Til støtte for dette er det netop sådan, det er tilfældet med de ekstra efterafgrøder som følge af omlægningen af husdyrgodkendelsen. De bliver ligesom de målrettede obligatoriske efterafgrøder krævet for at undgå forringelser som følge af lempelser i de enkelte bedrifters arealgodkendelser under husdyrloven.

Omvendt mener vi også de målrettede efterafgrøder generelt bør kunne tælles med i opgørelsen over MFO-arealer.

Et eventuelt obligatorisk krav bør således kunne puljes med andre ordninger for efterafgrøder, så et overskud af f.eks. MFO-efterafgrøder kan tælle med som obligatoriske målrettede efterafgrøder, der netop ikke bliver kompenseret, også selvom de overskydende efterafgrøder ikke ligger indenfor det ID15-område, der ud fra beregningerne mangler efterafgrøder i. Det vil under alle omstændigheder give det samme resultat, som hvis den samlede gødningskvote for en bedrift bliver nedsat som følge af manglende opfyldelse af kravet om målrettede efterafgrøder.

Den internationale evaluering af kvælstofmodellerne

Den internationale kvælstofevaluering er tydelig i sit sprog. Helt overordnet viser forskerevalueringen, at man ikke kan fokusere på enkelte stressfaktorer (fx begrænsning af N). Man bør derimod inddrage mange stressfaktorer (N, P, forholdet mellem N og P, vandstrømning, temperatur, saltindhold, m.v.).

Ifølge forskerevalueringen bygger en del af N-begrænsningerne i vandområdeplanerne på en tænkt sammenhæng mellem lysdæmpning og N-begrænsninger (som et udtryk for klorofyl a koncentrationen). Forskerevalueringen konkluderer dog, at sammenhængen er videnskabeligt forkert og lysdæmpning herudover ikke er interkalibreret. Det fagligt og juridisk korrekte er at bruge klorofyl a, der er interkalibreret. Ålegræs bruges i vandplanerne som indikatorart. Evalueringen anbefaler at bruge hele

artsfamilien, som ålegræs er en del af som indikatorart. Havde man gjort det, så ville man (formentlig) allerede have opnået målopfyldelse en række steder.

Ifølge evalueringen er der en række steder, hvor selv 100 % reduktion af landbaseret N, ifølge modellerne ikke vil resultere i opnåelse af god økologisk tilstand. De danske forskere kan ifølge evalueringen ikke forklare dette fænomen. Denne åbenlyse mangel ved modellen taler for sig selv. Modellen viser sig direkte at være forkert og uanvendelig.

God økologisk tilstand bør vurderes om sommeren. Deri er der måske ikke så meget nyt, men det bekræftes af evalueringen. Alligevel bygger vandplanerne på årsgennemsnit i N-tilførsel og ikke sæsonudsving. Der er markant mere N i vinterhalvåret fra landbruget sammenlignet med sommeren. Denne præmis er afgørende for at fastlægge MAI (Maximum Allowable Input).

Fosfor inddrages helt utilstrækkeligt i modellerne, fremgår det ligeledes af forskerevalueringen. Forskerevalueringen slår fast, at fokus på både N og P vil øge fleksibiliteten og føre til mere omkostningseffektiv styring af næringsreduktion på disse områder. I den forbindelse fremhæves det i evalueringen, at den statistiske model maskerer fosfors betydning.

Med denne forskerevaluering in mente, kan modellerne altså ikke danne baggrund for en regulering, der er så indgribende, som de obligatoriske målrettede efterafgrøder er. Især når de obligatoriske målrettede efterafgrøder bliver påtvungen og skal etableres uden kompensation. Et indgreb i ejendomsretten af denne karakter er ekspropriation, og vi finder det desuden yderst tvivlsomt, om dette indgreb overhovedet kan betragtes som en lovlig ekspropriation.

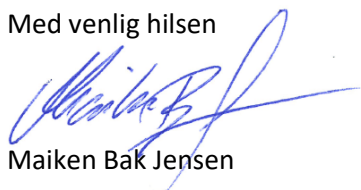
Unødvendigt bureaukrati

Et medlem har allerede nu rettet henvendelse til os med et eksempel på, at de obligatoriske efterafgrøder er indbegrebet af unødvendigt bureaukrati. Vores medlem skal udlægge 0,01 ha obligatoriske efterafgrøder mere end de allerede nu ansøgte efterafgrøder på 14,4 ha.

De 0,01 ha ekstra efterafgrøder medfører, at vores medlem skal ændre markplanerne med dertil følgende ændringer i systemet. I bedste fald kommer de 0,01 ha efterafgrøder til at fjerne 250 gram nitrat fra rodzonen. Dette skal ske i et område, hvor den højeste nitratværdi siden 1972, fundet i borerer indenfor 5 km, er 11 mg/l.

Kravet om 2750 ha ekstra obligatoriske efterafgrøder er at gå i ekstremt små sko og naturvidenskabeligt giver det ingen mening. Men nu skal der sidde embedsmænd og skrive bekendtgørelser, og så skal der sidde nogle mennesker, som skal finde ud af, hvem der skal have de her efterafgrøder, hvor giver de mest effekt og så videre. Til sidst skal den enkelte landmand ændre sine markplaner og indberetninger. Det er et kæmpestort apparat at sætte i gang for 2750 ha efterafgrøder. Når vi så får en henvendelse fra et medlem, der skal etablere 0,01 ha efterafgrøder bekræfter det bare, hvor absurd hele denne efterafgrødeordning er. Det er ikke ligefrem i tråd med den afbureaukratisering, som man ellers kører med.

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

